



Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Munere Concionandi, Exhortandi, Catechizandi - Continens non tantùm praecepta ad artem concionandi discendam accomodata, sed etiam Ideas & Conceptus practicos pro Concionibus in Festis B. V. & SS. Dedicacionis, Patrociniij, Novi Anni, Paschatis, Parasceves; item in Primitiis Sacerdotum,

...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Exemplar III. In quo ostenditur, quomodo Variæ Devotiones persuaderi debeant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48347](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48347)

ipsa maior sit (nec enim ipse magnus & potens est per eam, sed illa per ipsum) sed quia etsi merita invocantis non merentur, ut exaudiatur, merita tamen Matris intercedunt, ut exaudiatur. Quam ob causam rectè ad fiduciam magnam, & solatium capiendum hortatur Arnoldus Carnot. de laud. Virg. dum ait: Habet homo Mediatorem causa sua Filium ante Patrem, & ante Filium Matrem. Christus Patri ostendit latus & vulnera: MARIA Christo pectus & ubera, nec potest ullo modo esse repulsa, ubi concurrunt & orant omni lingua disertius hac clementia monumeta, & charitatis insignia.

Exemplar Sextum.

In quo ostenditur quomodo variæ devotiones persuaderi debeant.

Scopus.

Ostendendus solidus modus colendi B. Virginem.

Thema.

Beatus venter, qui te portavit. Luc. 11. cap.

Syllogismus principalis.

Tunc merito B.V. cultum summa estimationis, (post DEVM) fiducia, imitationis, & Zeli exhibemus, quando pluribus titulis in ea repertis ad eum exhibendum incitamur; atqui verum est antecedens, ergo & consequens.

EXORDIUM.

Serenissimus Maximilianus Bavariæ Elector p. m. inter alia suæ pietatis monumenta non postremum reliquit columnam marmoream in medio metropolitanæ civitatis Monachij extractam, in qua Imago B. V. artificiosè sculpta publicæ venerationi exponitur; circum circa verò cancelli marmorei in quadrangulari forma erecti visuntur, in quorum angulis quatuor milites Draconem perimentes, & non procul ab his quatuor lucernæ sunt constitutæ. Quas ob causas piissimus Princeps hanc columnam erigi jussit, varij variè conijcient, ego id factum credo, ut ostenderet, se pro Patrona totius Bavariæ B. Virginem elegisse, optarèque, ut omnes

etiam subditi in suis domibus, aut potius cordibus similem columnam exstruant; sic enim non dubitare se, quin patrocinio hujus potentissimæ Patronæ omnes protegendi, ubi rēque à DEO benedictionem impetraturi sint. Non vult tantum Maximilianus sed etiam ipse DEVS videtur hoc optare, ut pulchrè S. Bernardus indicavit, dum dixit, *totis mediis cordium, totis precordiorum affectibus MARIAM hanc veneremur, quia sic est voluntas eius, qui omnia nos habere voluit per MARIAM.* Ut ergo huic tam iustissimo DEI desiderio satisfiat, ego in præsentī concione, quomodo hanc columnam spiritualiter erigere debeatis, ostendam; favete interea, & tantò attentius dicentem audite, quantò majorem ex columnæ hujus erectione fructum potestis sperare.

Propositio.

Quinque, ut audistis, partes in columna Monacensi reperiuntur. 1. Basis seu fundamentum. 2. Ipsa columna. 3. Imago columnæ. 4. Virorum Draconem interficientium statua. 5. Lucernæ. Omnia hæc in nostra columna spirituali pariter reperiri debent; hæc enim quinque sunt, quæ ad perfectum cultum B. Virginis requiruntur.

Prima Pars.

Et 1. quidem *basin* requiri ajo, per quam nihil aliud, quam magnam de hac Sanctissima Virgine æstimationem intelligo, ut enim, quò solidior est basis, tantò altiùs & securiùs columna erigi potest, ita quantò major de B. Virgine æstimatio concipitur, tantò major erga eam fiducia & veneratio exurgit. Porro hanc æstimationem concipere non erit difficile, si, quod Franciscus Suarez è Societate JESU doctissimus Theologus to. 2. in 3. p. d. 18. f. 4. fusè probat, perpendamus, nempe quòd hæc S. Virgo in primo statim Conceptionis suæ instanti tam in gratia, quam aliis donis supernaturalibus longè summè superârît omnes tam Angelos quam Homines collegètivè sumptos, eaque deinceps singulis penè momentis usque ad finem vitæ duplo ab ea aucta fuerit, quæ doctrina licèt ab initio alicui incredibilis videri queat, non parùm tamen auctoritatis accipiet ex eo, quòd ipsa B. Virgo quondam P. Mar-

tino Gutierrez apparuerit, gratiasque egerit, quod sua adhortatione & consilio dictum P. Suarez ad hanc sententiam docendam, & tam solide probandam incitavit. Nimirum fecit DEVS in creatione animæ hujus S. Virginis, quod olim Apelles Junonis effigiem pingere iussus, fecisse legitur, ut enim hic pulcherrimas quasque Virgines ab Atheniensibus sibi sibi petiit, ut ex earum qualibet, quod in ea præstantissimum erat, in imaginem suam transferret, ita DEVS in effingenda anima hujus B. Virginis perfectissimas quasque mulieres sibi proponebat, & quod earum singulæ perfectissimum continebant, in hanc imaginem suam collectivè transtulit, hinc Mater omnium hominum vocatur ut Eva: Mater Isaaci veri, id est, Christi, in quo benedicentur omnes gentes, extitit ut Sara, prudentissima est, ut Abigail: Virgo intemerata, ut Abisag: castissima, ut Susanna: fortissima, ut Judith: pulcherrima & amabilissima, ut Esther: mirabiliter fecunda, ut Rebecca: devotissima, ut Anna: potentissima apud DEVM & Christum, ut Betabea apud Davidem & Salomonem, ut merito illud Salomonis elogium Prov. 31. ei applicetur: *multa filia congregaverunt divitias, tu supergressa es universas.* Imò non tantum has mulieres, sed omnes alias sanctas & perfectas animas sibi proposuisse videtur in creanda hac anima, hinc S. Bernardus intrepidè ausus est dicere in S. super missus est: *verè in plenitudine Sanctorum fuit detentio Virginis Maria, cui non desuit fides Patriarcharum, spes Prophetarum, Zelus Apostolorum, constantia Martyrum, sobrietas Confessorum, castitas Virginum, secunditas Coniugatorum, sed nec ipsa puritas Angelorum.* Quod ipsum clariùs adhuc expressit & confirmavit S. Anselmus in S. de concept. Virg. dum ait: *nihil tibi, O Domina, æquale est, nihil comparabile. omne enim quod est, aut supra te, aut infra te est. Quod supra te est, solus DEVS est. Quod infra te est, omne quod DEVS non est: quid multis? ipsa est,* inquit S. Bonaventura in speculo B. V. *quàm maiorem facere DEVS non potest. Maiorem facere mundum potest DEVS, maiorem Matrem quàm Matrem DEI facere non potest. Quis ergo non magni æstimet hanc S. Virginem, quam à DEO à SS. Patribus, ab Ecclesia ipsa tanti æstimatam videt, ut canere de ea non erubescat: nec primam similem visa est, nec habere sequentem?*

Secunda Pars.

Porro super hanc basin *columna* statuenda est, per quam *fiduciam firmam & filialem* intelligo erga hanc Sanctissimam Virginem, quæ quidem rotunda, id est, undequaque perfecta esse debet, ita ut suo modo illud S. Jacobi c. 1. impleamus: *si quis vestrum indiget sapientiâ (aut aliâ gratiâ) postulet a DEO (per hanc S. Virginem) qui dat omnibus affluenter. Postulet autem in fide nihil hesitans.* quod quidem tantò iterum facilius nobis erit, quantò potentius undique ad hanc fiduciam animamur. Nam 1. animat nos ipse DEVS, dum per tam pulchras figuras eandem nobis præfigurare dignatus est: Esther scilicet & Bersabee. quarum priori dixit Aiuerus c. 7. *Esth. qua est petitio tua Esther, ut detur tibi. & quid vis fieri? etiamsi dimidiam partem regni mei petieris, impetrabis.* Posterior verò scilicet Bersabee à Salomone Filio audire meruit 3. Reg. c. 2. *Pete Mater mea; neque enim fas est, ut avertam faciem tuam.* quantò magis autem hoc ipse DEVS B. Virginis velut sponsæ suæ dilectissimæ, & Christus Matri suæ amatissimæ dicent? animat nos 2. ipse Christus, dum in cruce omnibus nobis dixit: *Ecce Mater tua;* quasi diceret: ut filios in omnibus necessitatibus suis ad gremium matris fugiamus, ita vos idem respectu matris meæ & vestræ facite. Animat nos 3. SS. Patres, præcipuè tamen S. Bernardus, dum ait: *in periculis, in rebus dubiis Mariam cogita, Mariam invoca, non recedat à corde, non recedat ab ore.* Rationem verò hujus dat alibi, dum ait: *Sinum misericordiæ suæ Maria omnibus aperit, ut de plenitudine eius accipiant universi, captivus redemptionem, eger curationem, tristis consolationem, iustus gratiam, Angelus latitiam, tota Trinitas gloriam, & denique Persona Filii DEI carnis substantiam.* Animat nos 4. Ecclesia, dum eandem sanctam Matrem cum pallio extenso nobis repræsentat, ut scilicet moneat nos, quòd quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas, ita ipsa nos recipere sit parata. hinc & ipsa præit exemplo, & constans usurpat oratiunculam: *Sub tuum præsidium confugimus Sancta DEI Genitrix &c.* Animat nos 5. experientia, quâ habemus, nullum unquam fuisse derelictum, qui eam sincerè invocavit, ita ut S. Bernardus sine horrore dixerit in S. de Assumpt. *sileat misericordia tua*

quam B. Virgo, qui te in necessitatibus suis invocata sibi nunquam meminerit defuisse. Et quid mirum, si invocata adest, qua etiam non vocata preesto est? Animant nos denique 6. varia revelationes, quæ hac de causa sunt factæ, ex quibus sola illa sufficere potest, quæ S. Francisco obtigit, ut in chron. min. refertur, dum duas scalas vidit, rubram alteram, cui Christus infidebat, sed apud quam plerique ascendere volentes repulsi sunt; alteram candidam, cui B. Virgo infidebat, ad quam confugientes cum benevolentia magna excepti atque ad cælum intromissi sunt, ut adeo verè impletum videatur illud S. Bernardi pronuntiatum: *ex hoc beatam te dicent omnes generationes, qua omnibus generationibus vitam & gloriam tribuisti: in te enim Angeli latuam, iusti gratiam, peccatores veniam inveniunt in æternum. Merito in te respiciunt oculi totius creaturæ, quia in te, per te, & de te benigna manus omnipotentis, quidquid creavit, recreavit.* Atque hæc de altera cultus Mariani parte, scilicet de columna sint dicta.

Tertia Pars.

Veniamus nunc ad tertiam scilicet ad ipsam B. V. statuari, quæ merito principalis reputatur, & nil aliud quàm imitationem S. Virginis nobis indicat; per hanc enim imitationem verè in cordibus nostris tantò elegantius effingitur Virgo Sanctissima, quantò perfectius eam imitari studuerimus; hinc tam sollicitè ad hanc imitationem SS. Patres nos incitant, & 1. quidem S. Bernardus, dum l. c. ait: *ut impetres orationis eius suffragium, non deserat conversationis eius exemplum.* Et clarius S. Idelphonsus S. de assumpt. dum ait: *Igitur, dilectissimi, amate Mariam, quam colitis: colite, quam amatis: quia tunc verè colitis, & amatis, si imitari velitis ex toto corde, quam amatis;* nam ut benè S. Idelphonsus S. 1. de ass. advertit, *non tam illi prodest nostra laudatio, quàm nobis illius imitatio; unde Sponso magis placet imitator devotus, quàm laudator otiosus: tamen vera laudatio cordis imitatio est operis.* Vultis autem scire, quâ in virtute potissimum eam imitari debeatis? id vobis ipsamet Virgo indicavit, dum dixit olim: *quacunque dixerit vobis, servate, & facite; hæc, hæc obedientia gratissimus cultus est, ut jam pridem dixit, qui cecinit: Virginis est cultus pulcherrimus, optima vita, abs-*

que

que hoc nullum aliud obsequium gratum erit. Quid enim proderit, si ore eam collaudes, & corde ipsam & Filium eius maledicas? quid iuvabit, si cibo corporali ad honorem illius abstineas, & magnam abstinentiam, quæ in peccatorum fugâ consistit, non serves? quid erit, si propter ipsam osculum teræ figas, & interea caput contra ipsam & Filium per mandatorum transgressionem erigas? ah Filioli mei, *non diligamus linguâ vel verbo, sed opere ac veritate*, inquit rectè Sanctus Joannes: laudabiles sunt, non nego, ejusmodi devotiones, idèo que, ubi occasio datur, non negligendæ; sed oportet hæc facere, & alterum non omittere, scilicet mandatorum observationem, quia melior est obedientia quàm victimæ hanc profectò si præstiteris, pulcherrimam B. Virginis imaginem expressisti, quia & tu dicere potes cum illa: *Ecco ancella (vel mancipium) Domini fiat mihi secundum verbum tuum*. Hunc cultum specialiter exhibere studuit P. Desiderius Colinus ex Soc. Jesu, hinc in ipso morbo ratione captus, aliquid facere noluit, quàm primum id in nomine Mariæ imperari audiit, mox dixit, absit, ut propter dilectissimam Matrem non obediam.

Quarta Pars:

Verùm etiam quarta pars supradictæ columnæ non omittenda est, nimirum *statua virorum Draconem occidentium*; per has enim significatur, quòd si columnam hanc Sanctissimæ Patronæ erigere velimus, viri bellicosi esse debeamus, & infernalem Draconem superare; ipse enim est, de quo DEUS gen. 3. dixit; *inimicitias ponam inter te, & mulierem, & seminum tuum & semen illius: ipsa conteret caput tuum, & tu insidaberis calcaneo illius*. Ipse est, de quo S. Joannes in apocalypsi c. 12. scripsit: *& iratus Draco in mulierem, & abiit faciens puerum cum reliquis de semine eius*. quinam autem sunt semen hoc, nisi amatores illius? quæ mulier, nisi Virgo Sanctissima? quis Draco nisi Diabolus, qui omnibus modis cepit deglutire hanc mulierem, eripiendo ex cordibus eorum hinc apertè olim P. Balthasar Alvarez dixit, se ab eo impugnano destitutum, si ipse vicissim mulierem per imaginem quam monstrabat, repræsentatam venerari cessaret. Contra hunc ergo Draconem verus Amator S. Virginis tantò fortius

certare debet, quanto majorem ex tali victoria fructum sperare potest; Siquidem & de ipso verificabitur, quod S. Joannes in apocal. c. 3. dixit: *qui vicerit, faciam illum columnam in templo Dei mei, & scribam super eum nomen Dei mei, & nomen civitatis Dei mei nova Ierusalem, id est matris Dei & iterum: qui vicerit, sic vestietur vestimentis albis, & non delebo nomen eius de libro vite, & conscribentur nomen eius coram Patre meo, & coram Angelis eius.* Unde SS. Patres plerumque amore B. Virginis pro uno ex primariis signis prædestinationis agnoscunt.

Quinta Pars.

Denique ut perfecta sit columna nostra, etiam lucernæ jungendæ sunt, per quas nil aliud intelligo, quàm quòd omni studio etiam conari debeamus, ut non modò ipsi in amore B. Virginis quotidie magis proficiamus, sed alios etiam, quæ verbis, quæ exemplis ad eandem amandam incitemus; cujus quidem exercitij variæ nobis occasiones offeruntur. Quis enim non habet occasionem sæpius Deo supplicandi, ut cultum hujus Sanctissimæ Virginis in dies magis amplificare dignetur; atqui talis oratio meritò inter efficacissima mèdia numeratur, cultum virgineum promovendi. Quis non quotidie ferè occasionem habet unam alteramve animam purgatorij aut statim omninò liberandi, aut certe citius eripiendi, & eà quidem intentione, ut illa Deo potenter supplicet pro eodem cultu Mariano amplificando? atqui & hoc obsequium tantò gratius est Deo & Mariæ Virgini, quantò præstantius est opus Misericordiæ & charitatis, cum quo conjungitur; quis non frequenter habet occasionem, saltè desiderium ardentissimum concipiendi, ut B. Virginis cultus & amor in toto orbe dilatetur? atqui & hoc desiderium pro affectu accipit Deus, & diva Mater, ubi vires plus non concedunt, ut nihil dicam de illis, qui aut liberos habent, ut parentes: aut Famulos & ancillas, ut Domini Dominaque: aut Discipulos, ut Magistri; hi enim quàm copiosam habent occasionem, nunc verbis animando, nunc exemplo præeundo, nunc in templum ad Sacramenta in Virginis honorem obeunda, aut preces dicendas mittendo. Verbo: Sicut ingeniosus est amor, ita nunquam ei deerunt variæ inventiones ad cultum
amatæ

amatæ Deiparentis promovendum. Quilibet ergo sibi applicet illud Christi dictum Matth. 5. *Sic luceat lux vestra* amor Mariaus) *coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum (& Matrem) qui in caelis.* Certòque confidant in illis hac ratione impletum iri, quo Eccl. 24. promissum est; *qui me elucidant, vitam æternam habebunt.*

Epilogus.

Atque ex his satis nunc patet, quomodo columnam spirituales Monacensi similem erigere debeatis. Superest manus operi admoveatis, & unam partem post alteram adificetis. Profectò sic in medio vestri existens Virgo potentissima potentius vos, quàm ulla salva guardia defenderet, & copiosiore vobis benedictionem afferet, quàm olim Abaca Dei domui obediendo attulerit; quousque tandem, sicut olim columna Israelitas ex Ægypto eduxit, & introduxit in terram lacte & melle manantem, ita & vos hæc columna hac miseriarum & lacrymarum valle educat, & in terram promissam æternæ felicitatis introducat. Amen.

§. II.

Quomodo Conciones de B. Virgine in peregrinatione aut processione institui debeant.

Scopus.

Voluntas propria ad exemplum & honorem B. Virginis exuenda.

Thema.

Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum
Luc. 1.

Syllogismus principalis.

Tunc voluntas propria merito relinquenda est, quando hoc sequitur Deo & B. Virgini gratissimum est.

Atqui est gratissimum,

Ergo merito relinquenda est.